

LBRIS

We know
books

VALUȘ CONSTANTIN

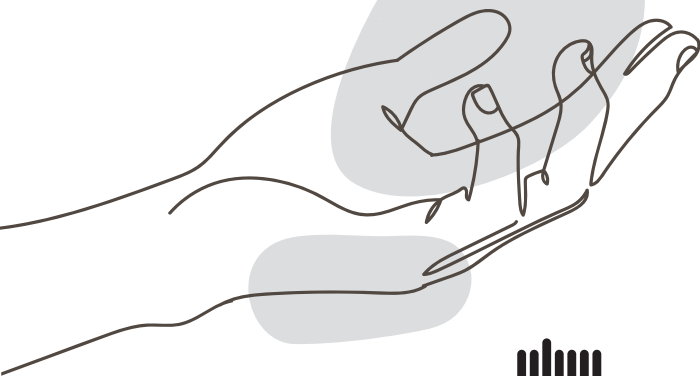

Te-am

plăsmuit

să-mi mângâi

singurătatea

EDITURA
CREATOR
BRAȘOV 2023

1

La douăzeci și trei de ani am hotărât să pun capăt singurătății. Trecuse suficient de mult timp în care aceasta m-a strivit, cu lentoare și cruzime, așa cum strivești un gândac de bucătărie cu o cărămidă. Fiecare gând, fiecare emoție, fiecare celulă din viscerele mele ciopârțite de suferință deveniseră goale și nesătule de afecțiune, dar, în același timp, pline de deznădejde, aidoma celei pe care o simte un nomad aflat în deșert fără strop de apă. Pentru a-mi pune planul în aplicare, a fost nevoie de un avort, de o prietenie pierdută și de o vrăjitoare dubioasă. Și, deși nu a fost combinația cea mai fericită, m-am lăsat purtată de soartă, exact așa cum a decis să alinieze fiecare întâmplare din existența mea rugoasă.

— Te pot ajuta să faci asta, mi-a spus Sayra. Nu aveam încredere în ea nici cât o boabă de mazăre, dar realizasem deja că nu există nicio altă cale de ieșire din situația în care mă aflam. O priveam stupefiată cum șterge de sânge și dezinfectează sonda vaginală pe care o folosea să introducă în pântecul femeilor otrava aceea teribilă și extrem de letală. O cale de succes pentru toate cele care voiau să scape de embrionii împlântați fără dorință în burta lor, pentru toate cele care alegeau să-și omoare copiii încă nenăscuți. Și nu gestul ei mă năucea, în ciuda faptului

că-l realiza cu minuțiozitate și cu răceală, ambele duse până la psihopatie, ci faptul că nu eram sigură că înțeleg ce-mi propune.

— De ce ai vrea să mă ajuți?

— În afară de bani? Pentru că nu o s-o fac pe gratis, să fie clar încă de-acum. Dar mai e ceva. Ceva ce am remarcat pe chipul tău încă de data trecută când ne-am întâlnit. Ceva ce rar mi-a fost dat să văd, dureros precum o lamă bine ascuțită care îți crestează pielea. Și care numai într-un mod extrem poate fi rezolvat. Din fericire, eu am soluția!

— Mi se pare că vrei să mă faci din vorbe.

— Te înșeli, văd în ochii tăi singurătatea care te mănâncă de vie, ca o boală autoimună. Și care, mai devreme sau mai târziu, te va distruge precum o bilă demolatoare, în caz că nu a început deja. Dar ai șansa să o înfrunți, de tine depinde. Dacă vrei să trăiești, trebuie să rupi lanțul ăsta patologic. Acum.

Intuiția ei excelentă mă șperia ca imaginea unui vârcolac care bântuie un castel părăsit. Cum de și-a dat seama? Oare sunt așa transparentă? Oare par atât de disperată? Dar avea dreptate, mă simțeam mai singură ca niciodată. Singurătatea mea nu era însă ceva nou. S-a născut în același timp cu mine. Sau poate invers, ea a fost sortită să se nască prima și, prinsă din greșeală de brațul său, am primit și eu viață. Odată apărută însă, fără să vreau, i-am luat locul, iar ea, invidioasă și răzbunătoare pentru că am uzurpat-o, a avut grijă să mă însoțească precum o gardă loială, dar gata oricând să mă prindă vulnerabilă și să mă rănească.

— Și tu ce ești, o clarvăzătoare care-mi spune cum mă simt? i-am retezat-o rapid și usturător. Mă deranja faptul că făcea

supoziții, mă enerva la culme cum încercă să se bage unde nu-i fierbe oala.

— Draga mea, dacă aș fi clarvăzătoare, aș încerca cel mult să intuiesc și poate-poate să nimeresc, dar eu știu, văd că nu ți-e bine. Ochii-ți sunt tulburi, iar corpul tremură de durere, dar nu fizică, durerea e aici, a zis arătând simbolic către inimă. Recunosc că nu mă așteptam la o așa replică. E ca și cum mi-a dat șah mat dintr-o singură mișcare. Eram încolțită, paradoxal însă, într-un sens bun, chiar nu părea că vrea să-mi facă rău. Femeia aia voia să mă ajute. Eu am ales să mă teleportez mental de acolo. Doar corpul rezistase transcendenței forțate la care m-am supus, însă în cap începuseră să mi se perinde rapid multe scene din viață, care m-au disociat rapid din realitatea locului în care ne aflam, unul închis și unde mirosea puternic a spital. Am început să revăd, ca proiectate de un diafilm, diapozitive care mi-au adus aminte de ce eram acolo, în fața acelei femei, și de ce discutam cu ea despre ceea ce mă apăsa cel mai tare. Mi-am adus aminte de toate evenimentele care m-au determinat ca, la doar douăzeci și trei de ani, să vreau să scap de singurătate, chiar dacă asta însemna să-mi modelez din lut propriul bărbat. Am derulat imaginile cu ochii minții și cu multă dificultate. Și mai greu mi-a fost să le evoc, dar am știut că e necesar. Așa că am ales să îi spun totul despre mine, cum nu o mai făcusem cu nimeni, niciodată. Răbdătoare și cumpănită, Sayra și-a aprins o țigară și a început să mă asculte.

— Mai sunt câteva ore bune de petrecut împreună, a zis ea pufăind cu putere fumul în timp ce-și țuguia buzele și-și micingea ochii. Avem timp.

2

M-am născut într-o zi de vară, la un an după ce Nicolae Ceaușescu a preluat puterea Republicii. Primii ani i-am trăit în cartierul armenesc, aproape de Calea Moșilor, într-o casă cu tavanul înalt și camere spațioase. Așa mi s-a povestit, eu nu-mi mai aduc aminte decât de glasvandalul uriaș din camera de zi, care parcă separa casa în două lumi, una luminoasă și primitoare ca un cer senin și una întunecată și înfricoșătoare precum o peșteră împânzită de lilieci. Când aveam trei ani, comuniștii au decis să o demoleze, așa că ne-au mutat într-un apartament cu trei camere de pe strada 13 Decembrie, azi Ion Câmpineanu, foarte aproape de Universitate. Acolo mi-am conturat amintirile terne ale copilăriei. Părinții mei erau doi oameni extrem de respectați. Mama, medic pediatru, tata, inginer constructor. Mama avea o iscusință supraomenească în a avea grijă de copiii altora. Se trezea în fiecare dimineață la ora cinci și pleca spre Gălbinași, un sat de lângă București unde fusese repartizată. Seara se întorcea extenuată de drumul lung și prăfuit, de contactul cu atâția oameni, de meseria care o ducea la epuizare în ciuda faptului că îi plăcea enorm ceea ce face. Tata, și el foarte dibaci, construia bloc după bloc în Bucureștiul comunist, ca un grădinar ager care contribuia la a transforma capitala într-o pepinieră de betoane

unde urmau să-și găsească locul toți cei aduși de partid să lucreze în uzinele patriei. Probabil că poziția sa în slujba partidului a influențat mult mutarea noastră într-un apartament din centru și nu într-unul din cartierele mărginașe, sărăcicioase, prăfuite, dar care nu se mai opreau din expansiune. Nu am dus niciodată lipsă de nimic material. Aveam de toate, mâncare, haine și multe jucării pe care mi le cumpărau în fiecare săptămână. Am simțit însă tot timpul că nu o făceau drept un gest de iubire sau recompensă pentru cât de cuminte eram. Tot ceea ce primeam părea mai degrabă o ofrandă ce le anula vinovăția care-i acapara precum un val puternic odată cu gândul că nu știu să fie niște părinți buni. Lucrau mult, erau absenți și tăcuți. Seara când se întorceau acasă erau obosiți, iritați și le sărea țandăra din orice. Certuri, mai mari sau mai mici, erau la ordinea zilei.

— Ți-am zis să îți speli farfuria după ce termini de mâncat.

— Da' mai lasă-mă în pace! Spal-o tu dacă nu îți convine, eu o spăl când vreau.

— Normal, dacă m-ai asculta și pe mine vreodată.

La final de săptămână sau în concedii, unul dormea, celălalt citea. Tata era obosit din cauza muncii asidue pe șantier așa că, simțind cum clachează, alegea să moșăie oricând, oriunde, doar doar somnul acela furat pe ici, pe colo îi va încărca bateriile. Mama era stresată că nu ține pasul cu informația despre toate bolile cu care veneau copiii la ea la dispensar, așa că nu de puține ori am surprins-o la masa din bucătărie cu teancuri de cărți pe care le răsfoia și din care își lua notițe, panicată precum un student care îngrașă porcul în ajunul sesiunii. Nu prea îi auzeam comunicând, cuvinte precum „te iubesc” sau „te apreciez” erau

rare ca niște diamante, iar gesturi de tandrețe alegeau mai degrabă să-și fure sfios și rapid, de parcă era ceva greșit în a face asta. Înghețul emoțional era piatra de temelie a căsniciei lor, dar în mod paradoxal era și liantul care îi ținea împreună. La fel se purtau și cu mine. Nu aveau timp să se joace, nu vorbeam, nu mă mângâiau pe frunte când mă duceam la culcare. O răceală care-mi dă fiori și acum, ca suflul viscolului într-o zi geroasă de iarnă, mi-a învăluit toată copilăria. Mă simțeam rățăcită într-un loc neprimitor unde am aterizat din greșeală și unde nu era nimic care să mă ajute să mă dezvolt mlădios. În lipsa contactului emoțional cu ai mei, am ales să-mi transform jucăriile în familie. Mi-am plăsmuit propriul univers interior, așa cum am știut mai bine, fără să-mi dau seama că, în timp, acest lucru va fi devenit abilitatea cea mai puternică a copilului care am fost. Vorbeam cu jucăriile mele, călătoream împreună, descopeream locuri noi, planete primitoare sau galaxii fantastice unde exista doar fericire. Păpușa mea preferată era Ileana, o figurină băiețoasă, cu corpul dintr-un plastic moale, care își ținea mâinile în buzunar, cu ochii căprui și părul scurt, blond și creț. Tindeam să mă identific într-o mare măsură cu ea. Poate datorită unor trăsături similare dintre noi două, precum culoarea ochilor sau a părului. Sau poate pentru că era tăcută, inertă, dar și maleabilă în același timp, la fel ca mine. Oricum ar fi, de multe ori deveneam Ileana, sau poate ea devenea Eva și, prinse în fuziunea aceasta bolnăvicioasă păpușă-copil, plecam în călătorii fantasmatiche. De fiecare dată, în voiajurile noastre imaginare întâlneam un prinț înalt, șaten, puternic, inteligent și afectuos. Ne îndrăgosteam instantaneu de el, atât eu cât și Ileana, și trăiam fericiți într-un castel

mic, dar suficient de încăpător pentru toți trei. Fără griji, fără frici, fără tristețe. În închipuirile mele, născoceam lumi ideale, pline de culoare și atât de diferite de realitatea înconjurătoare, gri precum ceața și aspră ca pânza de sac.

Singura figură blândă și afectuoasă prezentă în viața mea era bunica Elena, mama mamei. Locuia la doar câteva minute distanță, pe intrarea Rigas 29, într-un apartament mic, de două camere, dar al cărui balcon spațios avea vedere spre Cișmigiu, parcul radiant și plin de viață din inima orașului. Ori de câte ori mergeam pe la ea, mă așezam pe balustrada terasei și mă afundam în verdele parcului, ca și cum mă reîntâlneam cu un vechi prieten care, cunoscându-mă așa de bine, știa exact ce trebuie să facă pentru a mă alina. Prezența lui, cu platanul secular, aleile primitoare și zecile de oameni care-l vizitau, reprezentau un refugiu, un cuib cald și lipsit de primejdii.

Bunica Elena avea grijă de mine în timpul zilei, când părinții erau plecați. Ba stăteam la ea în apartament, ba venea la noi acasă, unde îmi pregătea de mâncare, făcea curat prin casă sau îndeplinea indicațiile stricte lăsate de mama cu o zi în urmă, în timp ce eu îmi trăiam existența în tăcere, în camera mea. Avea un chip blajin, dar pe care își purta cu stoicism întregul trecut nefericit. Și-a pierdut soțul în război și de atunci nu a mai acceptat niciun bărbat în viața ei. Și-a crescut singură cele două fete însă cea mare a murit răpusă de variolă când avea nouă ani. A rămas doar cu mama, mai mică decât sora ei cu trei ani. Nu știu de ce a evoluat așa relația dintre ele, însă de multe ori în copilărie observam cum mama se purta într-un mod inadecvat cu bunica, îi spunea ce să facă, în ce fel să se poarte, ce are

voie și ce nu. Rareori bunica avea un cuvânt de spus, iar când o rugam să facem ceva împreună, se ferea să accepte, de teamă să nu afle mama, care ar fi certat-o mai rău decât ca pe un copil neastâmpărat.

— Bunica, pot să mă bag cu picioarele în lac?

— Nu, dacă află mama ta, se supără pe amândouă.

— Nu îi spun, promit.

— Eu te cred, dar știi cum miroase ea orice năzbâtie pe care o facem.

Era ca și cum, între ele două, rolurile fuseseră inversate. Bunica era cea obedientă, iar mama cea severă. Bunica era ca o fiică, iar fiica era ca o mamă, devenise părintele absolut, copilul parentificat, maturizat prea devreme și care și-a asumat enorm de multe responsabilități când nu era cazul. În timp ce bunica lăsa capul în jos și făcea ce i se cere, puterea mamei creștea tot mai mult și își împământenisise ideea că are dreptul să controleze, la modul nevrotic, tot ce se întâmplă.

La fel se purta și cu mine. Deși rece emoțional, își ducea uneori tendințele de îngrijire și creștere a propriului său copil la un nivel obsesiv, nesănătos. Nu a fost de acord să mă ducă la grădiniță, am stat acasă până la șapte ani și nici nu mă lăsa să ies în parc și să mă joc cu alți copii, de teamă ca nu cumva să mă îmbolnăvesc.

— Ești firavă și gubavă, trebuie să stai în casă și să-ți întărești imunitatea. Îmi dădea zeci de pastile și suplimente cu vitamine și manifesta o vigilență teribilă vis-a-vis de orice mic semn pe care îl interpreta ca un simptom grav.

— Trebuie să-i facem analize urgent.

— Ești sigură că are ceva? Poate e o simplă răceală, îi trece repede.

— Eu sunt doctorul, tu ești inginer, cred că știi mai bine ca tine. Prinsă în vârtejul lipsei de afecțiune, dar și a preaplinului de griji, reguli, analize medicale și restricții severe pentru un copil, cu greu reușeam să văd sensul comportamentului mamei. Mi-aș fi dorit să alerg liberă pe afară, să joc coarda cu copiii pe care îi vedeam în parc, să mă dau pe toboganul metalic și lucios, în jurul căruia roiau tot timpul cel puțin șase, șapte țânci. Dar mama nu era de acord. Îmi amintesc cu câtă amănunțime făcea curat în casă, nu lăsa colțișor neigienizat. La fel de atentă era și cu spălatul rufelor, cu dezinfectarea jucăriilor sau cu spălarea pantofilor când veneam de afară. Totul în casă era perfect. Când își îndrepta atenția asupra mea, de multe ori se întâmpla să mă certe, cu scopul de a mă îndrepta, de a mă determina și pe mine să fiu perfectă.

— Ai făcut trei bastonașe greșit, îți rup foaia și o iei de la capăt!

— Mamă, nu mai pot, vreau să iau o pauză.

— După ce termini. Și ai grijă, am văzut că ai colorat portocalele cu verde și merele cu roz. Să nu se mai întâmple, să le faci cum trebuie.

În lipsa grădiniței, făceam acasă o parte dintre activitățile pe care orice copil normal le-ar fi făcut în prezența educatoarei și a altor copii. Eu însă eram monitorizată de mama, cu o severitate mai usturătoare decât o năpârcă pe spinare. Nu m-a lovit niciodată, însă tonul ei era suficient cât să mă împietresc de frică. În timpul care îi mai rămânea liber, citea, se pregătea

pentru conferințe și pentru pacienții ei. Dacă mergeam să o întreb sau să îi cer ceva cât timp era afundată în studiu, mă expedia rapid și sec.

— Am treabă acum, du-te și joacă-te cu Ileana, nu o auzi cum plânge după tine?

Ileana, păpușa, plângea, dar nu mai mult decât mine. Lacrimi, multe lacrimi, unele înfundate, altele curgând pe obraji, mă cotopeau ca o viitură în timp ce tânjeam după o îmbrățișare sau o privire gingașă a mamei, la fel cum jinduieste un câine maidanez înfometat după un oscior cât de mic. Aveam nevoie într-un mod visceral de orice gest care să mă facă să mă simt dorită, să simt că nu sunt o corvoadă care mai bine nu se năștea. Mi-a luat o viață să o înțeleg. Căci atunci, la nici șapte ani, mă învinovăteam foarte tare, absorbeam precum un burete orice experiență și aveam tendința să cred că am făcut eu ceva. Din cauza mea se întâmplă, îmi spuneam de multe ori. Da, eu eram vinovată pentru furtuna de stări negative, anxietate, mânie și obsesie a mamei.

Pe tata îl vedeam foarte puțin. Lucra în schimburi, planurile de construcție ale noului București erau în toi așa că era nevoie de multă mână de lucru. Acasă era mereu obosit, nervos, stresat că are de schimbat vreun aviz sau de modificat vreun proiect. Se certa cu mama pe toate nimicurile.

— Ți-am zis să îmi calci și mie cămașa albă.

— Nu era uscată, de aia am netezit-o pe cea verde.

— Eu uneori am de fapt impresia că nu mă ascuți.

Atunci când era în schimbul de dimineață, luam cina împreună. Toți trei la o masă a tăcerii, în jurul căreia fiecare ne gân-

deam la cu totul alte lucruri. Fără discuții, dar cu multă apăsare. În rest, tata își petrecea timpul în dormitor sau în sufragerie, citind, scriind rapoarte sau dormind. Uneori îmi mai aducea dulciuri când venea de la serviciu – biscuiți cu cremă, napolitane, ciocolată sau suc Ci-Co. Îmi dădea pachețulul privindu-mă lung și intimidant, fără să spună niciun cuvânt. Apoi se ducea în camera lui, uitând că exist. Eu, dintr-o dorință puternică de a prelungi momentele de contact cu el, mă furișam pe hol în semiîntuneric și, dacă aveam noroc ca ușa de la dormitor să fie întredeschisă, îl priveam cu chipul meu speriat, ca o rândunică al cărei cuib e pândit de un uliu nemilos. Era un bărbat puternic, înalt, șaten, cu fruntea lată și mereu încruntată. Avea un ton al vocii grav, mi se părea că e în permanență supărat. Nu aveam deloc habar ce-i trece prin minte, însă intuiam că este tot legat de muncă. Avea hârtii înșirate peste tot pe pat și pe lângă pat, dosare, schițe, își lua notițe sau mai scotea câte o înjurătură, în special atunci când nu îi ieșea vreun calcul. Când dormea, pentru că uneori îl urmăream și atunci, avea chipul domol, era înconjurat de o molcomire profundă cum numai somnul îi putea dăruii. Încă de mică l-am așezat pe tata pe un pedestal, el era zeul meu, era întreținătorul familiei, cel care avea putere din umbră, în ciuda eforturilor mamei ca ea să fie eroina. În puținele ocazii în care ieșeam prin oraș la plimbare, tata era cel care mă ținea strâns de mână cu palma lui puternică, cu vene proeminente și pielea bronzată de la timpul petrecut în soare, pe șantiere. Adesea mă întrebam cât de importantă sunt pentru el, căci nu-mi oferea deloc atenția de care aveam nevoie. Taciturn și indisponibil emoțional, adopta o atitudine mult prea pasivă în

ceea ce mă privește. Până să termin școala generală, nici în chestiuni legate de educație nu prea se implica. O lăsa pe mama să o facă, el susținând-o discret în orice decizie lua în legătură cu mine.

Când aveam vreo patru ani, am plecat la cununia civilă a unor prieteni de-ai lor din Brașov, cu trenul. Cu trenul, ce minunăție! Nu mai mersesem niciodată cu trenul până atunci deși, în rarele ocazii când ajunsesem în zona Gării de Nord, admiram vrăjită vagoanele imense prinse de locomotivă, asemenea unor șerpi uriași care transportau oamenii oriunde aveau nevoie să ajungă. A fost printre puținele dăți când mi-am și manifestat entuziasmul, ca un ieduș lăsat să zburde liber pe o pajiște înverzită într-o zi însorită de aprilie. „*Mergem cu trenul, mergem cu trenul...*” îngăimam eu în timp ce râdeam cu gura până la urechi, atât în drum spre gară cât și după ce am urcat în compartimentul îngust, cu scaune din piele maronie și unde mirosea a cauciuc încins. Chiar și după ce ne-am așezat, eu între ei doi, continuam să bolborosesc cântecul inocenței mele... „*Ne plimbăm cu trenul, cu trenul, mergem cu trenul...*” Brusc, o izbitură zgrunțuroasă, parcă formată din mii de țepi microscopici, m-a lovit peste obraz ca un bulgăre de zăpadă – greu, țeapăn și insensibil. Pe tata îl deranja zgomotul produs de bucuria mea, de exaltarea unei copile de doar patru ani, euforizată peste măsură de primul ei drum cu trenul. Așa că m-a lovit cu palma lui puternică și care, în doar o fracțiune de secundă, a devenit din protectorul mânuței mele fragile cel mai mare dușman al meu. Nu avea chef de copilăriile mele, era stresat, iar chicotul meu îi genera și mai multă anxietate. Mama, nici ea nu fost mai presus, cedând în fața surescitării tatei.

— Las-o în pace, ce ai cu ea?

— Să fie cuminte, râde lumea de noi.

— Eva, fii cuminte, da? Fă liniște și nu-l supăra pe tata, are și el dreptate. Acum intră alți călători în compartiment și ne facem de rușine.

Am vrut să plâng, însă de frică mi-am înăbușit lacrimile. Nu voiam să-i fac de rușine, să creadă alții că sunt o fetiță plângăcioasă și prost-crescută. Nu am mai zis nimic, mi-a dispărut orice urmă de entuziasm. În locul său a reapărut tristețea care parcă-mi împânzea ochii cu fire groase de sârmă și obrajii cu o inerție ce nu le dădea voie să schițeze nicio emoție pozitivă. Priveam pe geam, prin fața mea se perindau peisaje, oameni, case, dar eu nu vedeam decât prăpastia imensă care-și croia loc în viața mea, din ce în ce mai mult, din ce în ce mai mare, în care mă prăvăleam cu viteză tot mai accelerată. Fără să fie nimic care să mă oprească din picaj. De atunci, tata nu m-a mai lovit niciodată. Însă indolența atitudinii sale a continuat să mă împietrească și pe mine. Să mă facă să mă simt tot mai singură. Oare fusesem un copil dorit? Oare părinții mei mă iubeau? De ce erau așa de distanți cu mine? Ce făcusem atât de grav încât nu primeam nici măcar o mică doză de afecțiune, cât să-mi amorțească starea de abandon și de neliniște?

Neavând parte de iubirea după care eram flămândă, am început să mă refugiez tot mai mult în povești. Acolo, în fantasmă, totul era posibil. Jucăriile îmi deveniseră prieteni, confidenți, părinți. Fiecare dintre ele primise un rol bine stabilit în universul camerei mele și, datorită acestui întreg scenariu bine pus la punct, aveam ocazia să mă comport altfel decât eram cu adevărat: îndrăzneță, vorbăreață, puternică. Iar ele, pe măsură ce prindeau viață, îmi

adresau cuvinte frumoase, mă însoțeau peste tot unde voiam să merg cu ochii minții, mă încurajau și-mi dădeau impresia, chiar și pentru câteva minute sau ore, că nu sunt o străină în propria mea existență. Păpușile depindeau de mine, eu eram cea care le ajuta să supraviețuiască, prezența mea era indispensabilă, iar asta îmi dădea sens. Mă alina, puțin, dar cât de cât suficient. Mă simțeam mai puțin copleșită de suferință. În copilăria mică, să dau viață jucăriilor mele și să plăsmuiesc lumi ideale trecuse mult peste limita ludicului. Devenise, pentru mine, un fel de a fi. Când am mai crescut și am și învățat să citesc, m-am mutat cu mintea spre poveștile din cărțile pe care le devoram nesățioasă, una după alta. La început basme și povești scurte, apoi nuvele, romane. Fiecare carte pe care o deschideam mă refugia într-o altă lume, departe de orice mi-ar fi putut face rău. Am învățat să citesc încă de la șase ani, la șapte ani, când m-au dat la școală, citeam cursiv și știam și să scriu. Nu mi-a fost deloc dificil să mă transform în eleva model pe care învățătoarea o aprecia la maxim, dar care stârnea invidia colegilor, întrucât rămâneau cu mult în urma mea la învățătură. Și nu au ezitat să mă taxeze. Am stat singură în bancă timp de opt ani, în pauze nu mă băgau în seamă. Și mai și râdeau de mine uneori din cauză că sunt o ciudată. Însă în ciuda dezavantajelor de a fi o elevă-model, excelarea mea la învățătură devenise o formă de a compensa golul emoțional, de a primi validare, dar și de a scăpa de ochiul critic și strident al mamei, care ar fi fost în stare de orice dacă vedea vreo greșală în comportamentul meu de școlăriță. Nu era vorba doar de scriere, citire și compunere, ci și de matematică sau științe. Aveam numai note de zece, mergeam la concursuri,

la olimpiade, câștigam premii și nu-i dezamăgeam niciodată pe adulți. Astfel, văzându-mă conștiincioasă, ea, mama, nu mă mai presa așa mult. Își mai arunca din când în când privirea în camera mea să se asigure că învăț și cam atât. Căpătase încredere. În schimb, continua să mă îndoape cu pastile și să curețe excesiv casa. Iar eu continuam să mă afund în povești cu final fericit, să mă disociez de lumea reală și să am impresia că voi putea supraviețui toată viața doar în imaginația mea...

3

— Dar ți-ai dat seama că nu e chiar așa, m-a completat Sayra în timp ce își stingea mucul de țigară în scrumiera aflată pe măsuța dintre noi.

— Mi-am dat seama mult mai târziu. Atunci era suficient să fantalez și era bine.

— Ai avut o copilărie tristă.

— Am avut o copilărie de o solitudine mai mare decât un hău.

— Îmi imaginez însă că asta nu e totul.

— Așa e, adolescența mi-a acutizat și mai mult starea.

— Adică? a întrebat femeia în timp ce strângea o fașă de tifon, o sticlă de dezinfectant, sonda vaginală, un mic bisturiu și o foarfecă pe care le-a pus într-o cutie de metal și a încuiat-o cu un lăcățel.

4

Când am împlinit cincisprezece ani, am intrat la liceul Lazăr, unul dintre cele mai bune din oraș, chiar din țară. Era și foarte aproape, atât de casa noastră cât și de a bunicii, situat pe colțul sud-vestic al Cișmigiului, dar nu acestea au fost motivele pentru care am aplicat acolo. Atât mama cât și tata fuseseră lăzăriști, iar fiica lor trebuia să ducă mai departe tradiția familiei. Și neapărat la un profil real.

— Ai o minte sprintenă, matematica și fizica sunt de bază, nici nu vreau să aud de filologie. Și mama ta e de acord cu mine.

— Dar mie îmi place mai mult literatura.

— Nu discut, Eva! Am stabilit și rămâne stabilit.

A fost prima dată când tata s-a implicat în educația mea. Iar când spun că s-a implicat mă refer la faptul că a pus piciorul în prag și nu s-a lăsat până nu am făcut cum a vrut el. Nu exista altă opțiune.

— Trebuie să ne gândim și ce va face după liceu, încerca mama să intervină timid în discuție.

— Cum adică? Merge la construcții!

— Poate vrea medicină.

— Ce să faci la medicină, să ajungă ca tine, prin coclauri? Fără discuție se face inginer!

Nu le păsa prea tare ce-mi doresc, de fapt. Mi-ar fi plăcut totuși să mă întrebe și ce vreau să fac, iar eu să le spun: „*vreau să studiez literatură, să mă fac profesoară de limba română, să scriu și să citesc, pentru că asta îmi place enorm*”. Ca reacție la vorbele mele, îmi imaginam cum amândoi mă ascultă cu urechile ciulite și apoi, la unison, îmi răspund: „*Draga noastră Eva, sigur vei deveni un filolog foarte bun, pentru că se vede că asta te pasionează cel mai mult. Noi te încurajăm*”. Cum însă astfel de discuții nu aveau loc la noi în familie, nu-mi rămânea decât să accept deciziile luate de ei pentru propriul meu viitor, să mă las manevrată de orgoliile lor infantile, exact așa cum făceam și eu în copilărie când îmi mânuiam cu agilitate jucăriile după bunul plac. Așadar am intrat la Real, un profil foarte căutat, unde știam din start că voi munci pe brânci, ceea ce, spre surprinderea tuturor, nu a fost un act atât de greu. Mă descurcam de minune la mate, fizică, biologie, chimie, dar și la română sau rusă. Nu exista disciplină care să îmi displacă, nu mă plângeam când aveam mult de învățat, așa că, în mai puțin de câteva luni, mi-am câștigat în liceu imaginea de „Eva Luminată”. Am terminat clasa a IX-a prima, cu zece pe linie. Profesorii, fără excepție, mă admirau și aproape că se lua la bătaie ca să se asigure că voi merge la olimpiadă la materiile predate de fiecare dintre ei. Colegii de clasă manifestau, în schimb, o atitudine rezervată față de mine. Simțeam că eram privită drept tocilara liceului, una dintre acelea care nu are altceva de făcut decât să stea zi-lumină cu nasul în cărți. Ceea ce nu era deloc departe de adevăr, dimpotrivă, dar asta îmi era puterea, mă făcea specială și aveam nevoie să mă simt astfel în lipsa altor calități care să mă scoată în evidență. Nu știam să flirtez cu băieții, nu

eram capabilă să îmi fac prieteni și aveam o imagine de sine extrem de scăzută. Mă simțeam de zeci de ori mai urâtă decât fetele de vârsta mea, aveam un păr fad, devenise între timp șaten și îl purtam tot timpul în coadă, acoperit cu celebra bentiță de la uniforma comunistă, mă vedeam mică de înălțime și chiar cu câteva kilograme în plus. Prinsă în volbura devalorizării extreme care mă înconjură până la refuz, am devenit tot mai frustrată, tot mai tristă și încordată și, contrar nevoii mele de a avea oameni în jur care să mă aprecieze, am ales să mă însingurez și mai mult, convinsă fiind că nimeni nu o să mă placă așa cum sunt. Ma protejam prin izolare de patima teribilă pe care eram sigură că o voi simți de îndată ce voi deschide ușa bine ferecată a inimii mele crude și insuficient pregătite pentru lume. Mă afundasem tot mai mult în studiu, în primul an de liceu am mers la patru olimpiade naționale la care am luat, pe rând, premiile II, III și două mențiuni. Nu aveam prieteni, iar puținul timp liber mi-l petreceam prin Cișmigiu, citind, plimbându-mă sau uitându-mă cu jind la grupurile de adolescenți veseli și sociabili.

La numai câteva zile după ce a început vacanța de vară, un eveniment cutremurător ne-a îndoliat familia. Bunica Elena s-a prăpădit. Eu am fost cea care a găsit-o în casă, pe gresia din bucătărie, rece și țeapănă ca o scândură. Am urlat de groază, am încercat să o ridic, dar corpul ei era prea greu și se împotrivea dorinței mele de a o resuscita. Când mi-am dat seama că e moartă, am izbucnit în plâns și am dat telefon la dispensarul mamei.

— Mamă, cred că bunica a murit, am găsit-o întinsă pe jos, nu mișcă și nici nu respiră.

— Ai înnebunit de tot, fetiță, ce ai?